

# **Plan Odnowy Miejscowości Budziska**

## do roku 2017

Gmina Kuźnia Raciborska



<b>1.WSTĘP</b> .....	3
<b>2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI</b> .....	3
2.1 OGÓLNE INFORMACJE O WSI BUDZISKA .....	3
2.2 HISTORIA WSI .....	5
<b>3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI</b> .....	9
3.1 DEMOGRAFIA .....	9
3.2 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE .....	11
3.2.1 UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE .....	11
3.2.2 WAŁORY GEOLOGICZNO- KLIMATYCZNE .....	12
3.3 UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE – STAN NA 09.02.2010 R. ....	12
3.4 SKOMUNIKOWANIE MIEJSCOWOŚCI .....	13
3.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA .....	13
3.5.1 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA .....	13
3.5.2 CIEPŁOWNICTWO I ELEKTROENERGETYKA .....	14
3.6 OBIEKTY ZABYTKOWE I POMNIKI PRZYRODY .....	15
3.7 FAUNA I FLORA .....	16
3.8 TURYSTYKA I REKREACJA .....	16
3.9 INFRASTRUKTURA OŚWIATOWO-KULTURALNA .....	17
3.10 AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ .....	18
<b>4.OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON</b> .....	20
4.1.MOCNE STRONY .....	20
4.2.SŁABE STRONY .....	21
4.3.SZANSE .....	21
4.4.ZAGROŻENIA .....	22
<b>5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ DO ROKU 2017</b> .....	22
5.1. CEL GŁÓWNY ORAZ KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI .....	22
5.2.PROJEKTY KLUCZOWE PLANOWANE DO REALIZACJI W LATACH 2011-2017 .....	23
<b>6.OPIS ZADANIA GŁÓWNEGO</b> .....	24
6.1. CELE ZADANIA GŁÓWNEGO .....	24
6.2. ZAKRES ROBÓT .....	24
6.3. SZACUNKOWY KOSZT PLANOWANEGO ZADANIA GŁÓWNEGO .....	25
<b>7.PLAN FINANSOWY</b> .....	25
<b>8.HARMONOGRAM REALIZACJI ZADANIA GŁÓWNEGO</b> .....	26
<b>9. OBSZARY O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW</b> .....	28
<b>10.SPIS TABEL, WYKRESÓW, ZDJĘĆ I RYSUNKÓW</b> .....	29
<b>11.WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW</b> .....	30

## 1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Budziska zawiera charakterystykę miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa historycznego i kulturowego Budzisk. Ponadto przedstawia inwentaryzację zasobów Budzisk w kontekście Gminy Kuźnia Raciborska, służącą ujęciu stanu rzeczywistego wraz z oceną mocnych i słabych stron miejscowości. Zasadniczą część opracowania stanowią planowane kierunki rozwoju miejscowości oraz zadania do realizacji ujęte w latach 2011-2017. W założeniach, rozwój ten ma dotyczyć rozwijania i modernizacji miejscowej infrastruktury, poprawy warunków bytowych i bezpieczeństwa mieszkańców. Dokument wejdzie w życie po podjęciu uchwały Zebrania Wiejskiego w sprawie jego przyjęcia, oraz uchwały Rady Miejskiej w Kuźni Raciborskiej.

**Plan Odnowy Miejscowości Budziska powstał z inicjatywy Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Budziska, przy aktywnym udziale mieszkańców, a przede wszystkim dzięki społecznej pracy n/w:**

- **Tadeusza Koral**
- **Jerzego Lużyna**
- **Andrzeja Pawłowski**
- **Martina Panek**
- **Anny Wyżoł**
- **Ireneusza Wojcieszki**

Dużą pomoc w opracowaniu Planu Odnowy Miejscowości uzyskano również, ze strony Urzędu Miejskiego w Kuźni Raciborskiej.

## 2. Charakterystyka miejscowości

### 2.1 Ogólne informacje o wsi Budziska

Licząca już prawie czterysta lat, wielodrożnicowa wieś Budziska jest jednym z większych sołectw Gminy Kuźnia Raciborska, leżącym w jej zachodniej części. Liczy 856 mieszkańców. Od południa sąsiaduje ze wsią Siedliska, od zachodu ze wsią Turze a od północy z Rudą. Miejscowości te tworzą jedną parafię, z kościołem p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Turzu. Mimo położenia na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych, fragmenty jej dróg są intensywnie uczęszczane przez ogromne samochody ciężarowe, wywożące urobek z Kopalni Ruda. Budziska to miejscowość przede wszystkim ludzi pracujących w górnictwie, w przemyśle maszynowym i w usługach. We wsi jest wodociąg, sieć internetowa radiowa i telefoniczna, powszechny dostęp do telefonów. Kilkusetmetrowa odległość od miasta Kuźnia Raciborska czyni z Budzisk praktycznie jej dzielnicę.

Do największych atutów miejscowości zaliczyć można:

- przenikanie się kultury polskiej, śląskiej i niemieckiej,
- działający samorząd sołecki
- nieliczną już na wsiach bazę oświatową w postaci Społecznej Szkoły Podstawowej i Społecznego Przedszkola,
- aktywnie działającą świetlicę wiejską,
- przedwojenne tradycje działalności różnych kółek samokształceniowych, śpiewaczych, czy sportowych,
- bliskość terenów leśnych, doliny Odry dającą możliwość odpoczynku, rekreacji, turystyki rowerowej i pieszej,
- położenie na skraju Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”
- kilka ciekawych zabytków, godnych pokazania turystom, jak: neogotycka kapliczka św. Jana Nepomucena czy budynek z XIX wieku,
- położenie na granicy dwóch województw: śląskiego i opolskiego.

## 2.2 Historia wsi

Wieś powstała najpóźniej w II połowie XVII wieku. Potwierdza to dokument pochodzący z 1679 r., wymieniający jej nazwę jako villa Budzie. Jednak już w 1743 roku pojawia się inna nazwa: Budzisk. W tym brzmieniu podpisana jest fotografia ochotników III Powstania Śląskiego z maja 1921 r., która znajduje się w sali historycznej w Społecznej Szkole Podstawowej.

Pierwszymi osadnikami byli „węglorze” trudniący się wypalaniem węgla drzewnego w mielerzach, czyli misternie układanych stosach drzewa. Produktem ubocznym tego procesu był dziegieć wykorzystywany ówczesnie do smarowania ruchomych części wozów. Osadnicy sprzedawali też kupcom z północy drewno, które spławiano Odrą. Pionierzy mieszkali w małych domkach składających się tylko z jednej izby. Nazywano je budami i stąd wzięła się nazwa miejscowości. W efekcie ich pracy wycięty został las, a dziś w tym miejscu są piaszczyste pola i zabudowania.

W II połowie XVIII w. z Budziskami był związany przysiółek mistrza flisackiego *Scholza* na skraju Książęcej Łąki. Później, w odległości 1 km od centrum wsi powstała osada flisacka Ruda Brzeg. Spławiano stąd drewno i produkty rolne cystersów, którzy z Rud przekopali kanał żeglowny! Powódź z roku 1813 zmieniła koryto rzeki Odry, do której dziś z Rudy Brzeg są 2 kilometry. Powodzie powtarzały się co parę lat, aż do największej z lipca 1997 r. Zalane wtedy zostały wszystkie domy Rudy i niektóre Budzisk.

Od początku istnienia we wsi Budziska przeważali Polacy. Kulturą jej mieszkańców zafascynowany został niemiecki lekarz *Juliusz Roger*, który w 1846 r. przybył na dwór książęcy do Rud. W zebranych i wydrukowanym śpiewniku pt. „Pieśni ludu polskiego na Górnym Śląsku z muzyką” umieścił też utwory ludowe Budziszan. Mieszkańcy już na początku XVIII wieku pokazali, że są w stanie razem współdziałać, o czym świadczą liczne bunty skierowane przeciwko nadmiernym podatkom. Miały one podłoże narodowościowe. W 1750 r. miało miejsce lokalne powstanie chłopskie, któremu przewodziła rodzina *Skorupów*. Mieszkańcy protestowali też w 1754, 1789, 1811 i 1848 roku i zostało to odnotowane przez władze pruskie.

W okresie międzywojennym powstaje koło śpiewacze "Ogniwo", które rozszerza swoją działalność w świetlicy zwanej Domem Polskim u *Wilhelma Luzyny* ( jego potomkowie mieszkają nadal w Budziskach). Podtrzymywanie polskich tradycji spowodowało, że w plebiscycie za przyłączeniem do Polski głosowała większość Budziszan. Pod koniec I wojny światowej powstały grupy POW pod dowództwem *Leopolda Wilka*, które gromadziły broń w magazynach pomiędzy do dziś istniejącym gospodarstwem *Piotra Makulika* i *Augustyna Tkocza* oraz u *Stanisława Krupy*. Kilko mieszkańców brało udział w III Powstaniu Śląskim pod dowództwem *Robert Grycmana*, zaś 26 maja 1921r. zginął 22 letni *Fryderyk Sługa*, który wraz z bratem został pochowany na cmentarzu w Turzu.

Śląskie tradycje zawsze były umacniane przez starszych wśród młodego pokolenia. Uczono pieśni polskich, historii, sprowadzono książki i prasę nawet z Krakowa. W dawnej mniejszościowej szkole polskiej, dziś w szkole podstawowej, przechowywane są liczne egzemplarze "Starosty Weselnego"(1892-1900), "Katolika", "Nowin Raciborskich", "Dzwonka Panny Marii", książeczek do nabożeństwa w języku polskim. W okresie międzywojennym odprawiano jedną niedzielą mszę w języku polskim.

W pierwszych latach okresu międzywojennego rozpoczęto starania o polską szkołę w ramach Konwencji Genewskiej, która istniała w Budziskach w latach 1923 - 1933. Po dojściu Adolfa Hitlera do władzy polska szkoła została zamknięta, a to bardzo utrudniło naukę języka polskiego. Wielu mieszkańców Budzisk na stałe zapisało się na kartach lokalnej historii i wielu jeszcze o nich wspomina. Są to między innymi :

*Jadwiga Fros*, która wykonywała pisanki z układanymi przez siebie polskimi wierszykami ( dziś w British Muzeum i w Muzeum Wrocławskim ),

*Wilhelm Łużyna* i *Robert Potyka*, którzy rozpowszechniali miejscowe stroje ludowe, tworząc na ich podstawie kukielki ( nieliczne w Muzeum w Raciborzu ).

#### **Działacze Związku Polaków w Niemczech:**

- *Leopold Wilk* – prezes Koła ZPwN,
- *Leopold Tkocz*,
- *Jacek Fros*,
- *Konstanty Kalemba*,
- *Wincenty Żwaka*,
- *Józef Czogała*,
- *Alojzy Wilk* – prezes Koła Towarzystwa Polsko Katolickiej Młodzieży,
- *Paweł Kurzeja* – członek zarządu KTPKM

#### **Najciekawsze patriotyczne imprezy:**

- obóz Związku Harcerstwa Polskiego w Niemczech w 1936 r. ( Frosowa Górka ),
- wycieczki do Częstochowy, Krakowa, Warszawy, dożynki parafialne 1938 r.

#### **Okres powojenny**

Budziska nie były zniszczone przez działania wojenne. Niektórzy mieszkańcy uciekli przed zbliżającym się frontem, ponieważ bano się rosyjskich żołnierzy. Wielu mężczyzn zostało przecież wcielonych do armii niemieckiej w czasie ataku na ZSRR. Zdawano sobie już wtedy również sprawę z faktu, że żołnierze radzieccy traktowali Ślązaków jak Niemców. Słabo mówiący

po polsku trafiali do obozów przejściowych, a następnie przepadali, ginęli gdzieś w syberyjskich kopalniach i innych miejscach wyniszczającej, przymusowej pracy.

Okres powojenny to przede wszystkim działanie komisji weryfikacyjnej, która doprowadziła do wysiedlenia osób słabo znających mowę polską. Na ich miejsce do Budzisk przywieziono rodziny wyrzucone ze swoich gospodarstw na kresach wschodnich. Po wojnie, wspólnym wysiłkiem mieszkańców została wybudowana w czynie społecznym główna wiejska droga Kuźnia – Turze – Ruda.

### **Młodzieżowy Zespół Muzyczny w Budziskach.**

Dyrektor Antoni Biliński i Ginter Absalon zorganizowali Młodzieżowy Zespół Muzyczny przy Szkole Podstawowej w Budziskach, który angażował rocznie ponad 40 młodych muzyków różnych roczników, w tym trzydziścioro uczniów grało na mandolinach, trzech na skrzypcach, dwoje na akordeonie, pozostali na instrumentach perkusyjnych. Poziom występów był wysoki, dlatego zespół otrzymał wyróżnienia na przeglądzie w Krapkowicach i w Opolu ( 1956- 1957). W tym okresie na mandolinach grali m.in.: Czabania Elfryda, Kuśka Inga, Mikołajek Adela, Michalska Agnieszka, Wiencierz Anna, Szvam Irena. Niestety wraz z odejściem A. Bilińskiego zespół nie został reaktywowany. Grę na skrzypcach kontynuowali: Michalski Bernard, Juraszek Bernard, Stanek Jan, a na gitarze Wiencierz Jan. Ciekawostką jest fakt wieloletniego muzykowania, wyróżniającego się w latach sześćdziesiątych, zespołu "Krokusy", w skład którego wchodził członkowie rodziny Bilińskich, w tym ojciec Antoni, córka Maria, synowie Andrzej i Janusz.

### **Koło plastyczne.**

W latach 1950- 1970 działało kółko rzeźbiarzy nieprofesjonalnych wykonujące drzeworyty i rzeźby w drewnie dłutami. Jedną z tych prac do dziś zdobi korytarz Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kuźni Raciborskiej. Dwie inne są wystawione w Muzeum w Raciborzu.

### **Klub Sportowy w Budziskach.**

Klub sportowy był przejawem umiejętności zorganizowania się mieszkańców Budzisk w ramach działalności sportowej, którą znów planuje się odbudować. Oddolnie klub zaczął działać na początku lat pięćdziesiątych, ale w sposób zorganizowany w latach sześćdziesiątych, osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Pod koniec istnienia klubu piłkarze doszli do A-klasy. W szczytowym okresie wygrywali z piłkarzami "Rafametu I" z Kuźni Raciborskiej, z drużynami z Opoła, Krapkowic i okolicznych miejscowości. Społecznemu współdziałaniu mieszkańców przewodniczyli Jerzy Lużyna i Piotr Flegel. Obok boiska do piłki nożnej było asfaltowe boisko do piłki ręcznej. Drużyna piłkarzy ręcznych prowadzona przez A. Bilińskiego zdobyła nawet mistrzostwo województwa juniorów. Niestety to boisko przestało istnieć w połowie lat osiemdziesiątych. Działaczami sportowymi wsi do końca lat dziewięćdziesiątych byli: Jan Markiefka - kierownik drużyny, po nim Ernest Niebisch i Gerard Czogała. Gospodarzem boiska był Piotr Flegel, a skarbnikiem Józef Olejak. Świetnym organizatorem sportu był też Jerzy Lużyna. Z wyróżniających się zawodników wymienić należy Gintera Kalusa. – wybitnego bramkarza, Krystiana Absalona, Rudolfa Knapika, Joachima Knapika. Sprzedaż terenu boiska przez ostatniego prezesa RSP oraz liczne wyjazdy na stałe do Niemiec położyły kres działalności klubu sportowego w Budziskach.

### **Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Budziskach**

Z inicjatywy rodziny Ryszków i Deptów powstała w 1976 roku jedna z najlepiej prowadzonych w województwie Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna. Głównymi jej założycielami byli: Antoni Kosteczka, Mieczysław Buczkowski, Franciszek Brzoska, Maria Czabania, Józef Grzesik. Pierwszym prezesem był Antoni Kosteczka. Na początku pracownikami byli członkowie rodzin założycieli. Po pięciu miesiącach powstały brygady ZRB, które rozpoczęły budowę bazy: obór i zadaszeń maszyn rolniczych. W najlepszym okresie Spółdzielnia zatrudniała 100 osób. W 1994 roku wybudowano nowoczesną oborę na 110 krów i cielętnik. Firma posiadała własną wagę, transformator, warsztat naprawy traktorów, masarnię oraz rozlewnię oranżady. Funkcję prezesów pełnili kolejno: Kosteczka Antoni, Malczewski Kazimierz, Kurzewa Jerzy, Klon Marian, Machnik Antoni, Kasprzyk Jan, Zięcik Barbara. Spółdzielnia udostępniła swoje pole na boisko sportowe i wspierała finansowo sport w Budziskach. Spółdzielnia została zlikwidowana 31.12.2003r., a jedyne wiejskie boisko zostało sprzedane przez prezes Barbarę Zięcik.

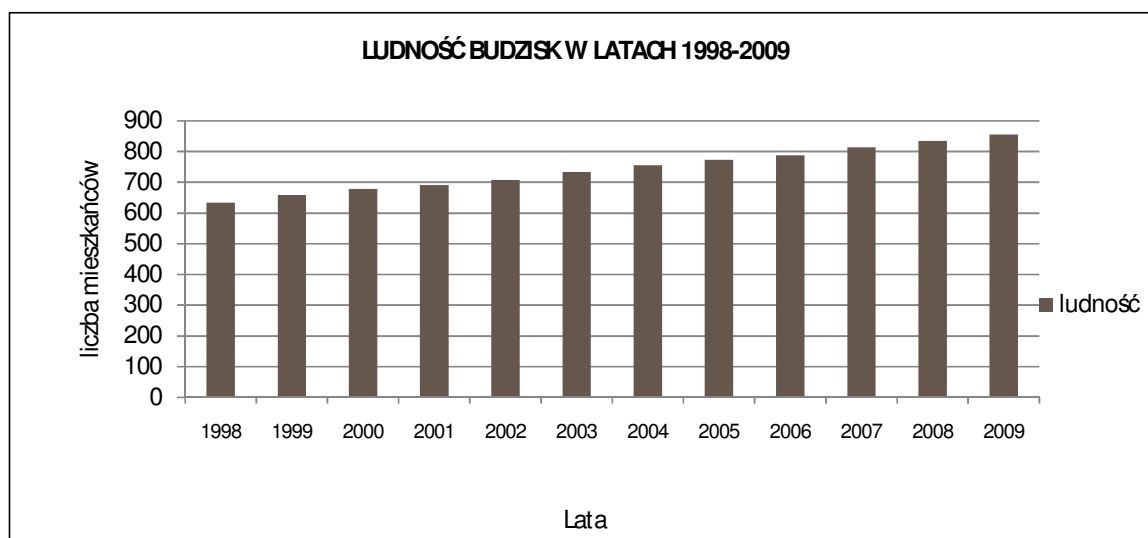
Budziska przeżyły bardzo różne okresy. Do najtrudniejszych należały: wielki pożar w 1992 roku i powódź z 1997 roku, która zniszczyła mienie wielu gospodarstw.



### 3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

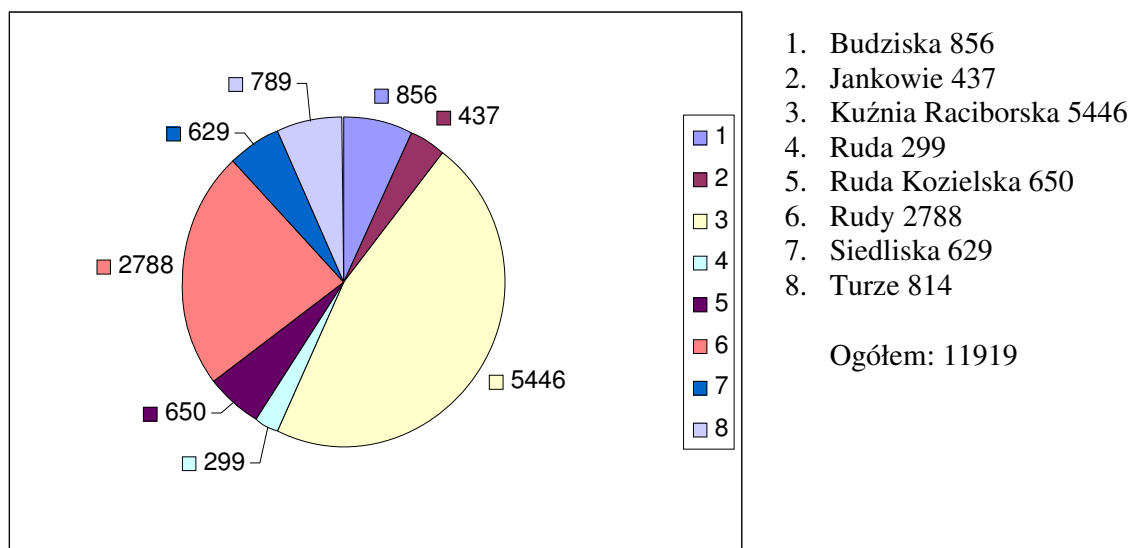
#### 3.1 Demografia

W 2009 roku Budziska zamieszkiwały 856 osoby, co stanowi ok. 7,1% populacji całej gminy. W ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba mieszkańców stale wzrasta, (pomimo, że od roku 2002 zanotowano tu większą liczbę zgonów niż narodzin), co przedstawia poniższy wykres. Dowodzi to, iż Budziska są atrakcyjnym miejscem do osiedlania się.



Wykres 1. Liczba ludności Budzisk w latach 1998-2009.

Źródło: UM w Kuźni Raciborskiej



Wykres 2. Liczba mieszkańców Budzisk na tle gminy Kuźnia Raciborska na koniec 2009r.

Źródło: UM w Kuźni Raciborskiej

Rok	Liczba zgonów
2002	11
2003	16
2004	9
2005	11
2006	5
2007	6
2008	6
2009	8
ogółem	72

**Tabela2. Liczba zgonów w Budziskach  
w latach 2002-2009**

Źródło : UM w Kuźni Raciborskiej

Budziska	49
Jankowice	30
Kuźnia Raciborska	366
Ruda	20
Ruda Kozielska	34
Rudy	158
Siedliska	32
Turze	50

**Tabela1. Ilość urodzeń w gminie  
w rozbiciu na poszczególne miejscowości w latach 2002-2009**

Źródło: UM w Kuźni Raciborskiej

## 3.2 Zagospodarowanie przestrzenne

### 3.2.1 Uwarunkowania geograficzne

Budziska przylegają do zachodnich granic Kuźni Raciborskiej, leżą w dolinie Odry, nad jej prawym dopływem – rzeką Rudą. Z lewą częścią Nadodrza istnieje kontakt przez most nad Odrą w Raciborzu, oddalony o 20 kilometrów. Możliwa jest też przeprawa promem w Ciechowicach. Wieś leży na skraju rudzkich kompleksów leśnych, jeszcze w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, utworzonego w 1993 roku, a jednocześnie na granicy województw śląskiego i opolskiego. Tak jak sąsiednie miejscowości, Budziska położone są w Kotlinie Raciborskiej, która jest najbardziej na południe wysuniętym przedłużeniem Niziny Śląskiej. Oddalenie od głównych szlaków komunikacyjnych jest czynnikiem blokującym szybki rozwój wsi, ale może też stanowić jej atut.



### **3.2.2 Walory geologiczno- klimatyczne**

Gmina leży w Kotlinie Raciborskiej oraz w północno-zachodniej części Płaskowyżu Rybnickiego, należącego do Wyżyny Śląskiej. Teren został ukształtowany w drugim zlodowaczeniu i pokryty jest piaskami moreny dennej. Według trójstopniowej skali lokalizacji użytków rolnych pod kątem ich przydatności do produkcji żywności, gleby w całej gminie zakwalifikowano jako typ lokalizacji gruntów A, czyli jako lokalizacja korzystna, gdzie dopuszczona jest uprawa wszystkich gatunków roślin jadalnych i paszowych. Gleby w gminie są ubogie toteż grunty orne w Budziskach zajmują nieco ponad 117, 5 ha, z czego większość (ponad 57 ha) zaliczana jest do klasy bonitacyjnej V oraz VI (ok. 50,5 ha). Spośród gleb całej gminy, gleby na terenie Budzisk są w najmniejszym stopniu zakwaszone, co oznacza, iż jedynie 21 – 30% z nich wymaga wapniowania. W zachodniej części gminy, nad Odrą spotyka się mady rzeczne. Na obszarze trzech wsi: Budzisk, Rudy i Turza położona jest kopalnia piasku i żwiru. Jej złożo obejmuje fragment prawobrzeżnej terasy rzeki Odry, oddalonej o 1,3 km od jej koryta. Serię złożową budują piaszczysto-żwirowe utwory pochodzenia rzecznoego.

Klimat na terenie gminy uwarunkowany jest położeniem na osi Bramy Morawskiej, jednej z najcieplejszych stref klimatycznych w Polsce. Stąd większa liczba dni deszczowych w porównaniu z Niziną Śląską i większa liczba dni wietrznych. Natomiast zimy są łagodniejsze w porównaniu np. z Ziemią Głubczycką.

### **3.3 Uwarunkowania gospodarcze – stan na 09.02.2010 r.**

Na ogólną liczbę 11919 mieszkańców w Gminie Kuźnia Raciborska ilość podmiotów figurujących w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Miasta Kuźnia Raciborska przedstawia się następująco:

- w gminie Kuźnia Raciborska – 406
- w miejscowości Budziska – 22 (na 834 mieszkańców)

Najczęściej wykonywana działalność:

- usługi budowlane 10
- usługi elektryczne 2
- transport 2

Pozostała działalność wykonywana przez pojedynczych przedsiębiorców to: handel, produkcja wyrobów mięsnych, działalność związana z tłumaczeniami, usługi gastronomiczne, rachunkowe, ubezpieczeniowe, doradcze, informatyczne.

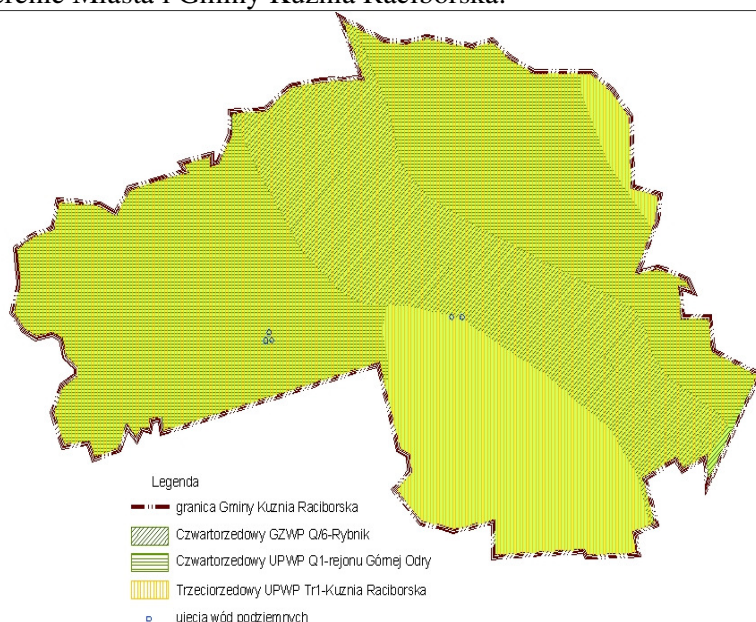
### 3.4 Skomunikowanie miejscowości

Miejscowość położona jest w zachodniej części gminy. Z oddalonym o 20 km Raciborzem, Budziska łączy most na kanale Ulga. Główny trzon komunikacyjny wsi tworzą ulice Szkolna i Wolności. Stacja kolejowa znajduje się w oddalonej o 2 km Kuźni Raciborskiej. Wieś oddalona jest o dwa kilometry od granicy województw śląskiego i opolskiego. Budziska jako miejscowość należąca do gminy Kuźnia Raciborska leży tuż przy drodze wojewódzkiej nr 922 oraz blisko trasy DW 425 (łączącej województwo śląskie z opolskim). Niedaleko stąd także do autostrady A4 (wschód – zachód) i autostrady A1 (północ – południe).

### 3.5 Infrastruktura techniczna

#### 3.5.1 Gospodarka wodno-ściekowa

Sołectwo Budziska zaopatrywane jest w wodę poprzez sieć rozdzielczą administrowaną przez Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Kuźni Raciborskiej. Do sieci wodociągowej podłączone są prawie wszystkie budynki we wsi. Długość sieci wiejskiej (łącznie z przyłączami – 210 szt.), wynosi 15,3 km. Dostarczana do sieci woda pochodzi z zakrytego zbiornika podziemnego znajdującego się w obrębie Gminy. Sytuacja ta powoduje niski stopień zagrożenia zanieczyszczeniami przenikającymi z powierzchni. Zbiornik zasilany jest poprzez infiltrację wód opadowych na wychodniach, znajdujących się poza terenem Gminy oraz przez kopalne struktury wypełnione utworami czwartorzędu. Poziom ten jest eksploatowany w rejonie Kuźni Raciborskiej i Budzisk. Pod względem jakości, wody zbiornika należą do klas Ib, Ic, Id z dominacją wód gorszej jakości. Punktowo występują wody klasy II, co może być związane ze złym stanem technicznym studni. Poniższa mapa przedstawia zasięg występowania wód podziemnych na terenie Miasta i Gminy Kuźnia Raciborska.



Gospodarka ściekowa w Gminie, w związku z minimalną ilością funkcjonującej sieci kanalizacji sanitarnej, wymaga by doraźnie (do czasu wybudowania systemu kanalizacyjnego na całym obszarze) dowozić ścieki z przydomowych zbiorników (**m.in. z miejscowości Budziska**) z użyciem taboru asenizacyjnego. Zastosowanie takiego rozwiązania wiąże się dla odbiorców usług ze zwiększonymi kosztami – chociażby w związku z koniecznością przyjazdu wozu asenizacyjnego – doliczonymi do ceny odbieranych ścieków. W Budziskach, wszystkie gospodarstwa domowe korzystają z przydomowych zbiorników na ścieki (tzw. szamb).

### **3.5.2 Ciepłownictwo i elektroenergetyka**

Gmina Kuźnia Raciborska nie jest zgazyfikowana. Problem zaopatrzenia w ciepło, ze względu na charakter zabudowy, rozwiązywany jest indywidualnie, przez lokalne kotłownie, a także piece opalane głównie węglem i miałem węglowym. Na terenie gminy Kuźnia Raciborska, w układzie normalnym pracy sieci, zasilanie odbiorców energii elektrycznej odbywa się liniami kablowymi i napowietrznymi SN o napięciu 15 kV, wychodzącymi ze stacji elektroenergetycznej 110/15 kV „Kuźnia Raciborska”, będącej własnością i w eksploatacji VATTENFALL Distribution Poland S.A.

Na przedmiotowej stacji zainstalowane są dwa transformatory 110/15 kV o mocach odpowiednio: Transformator 1 – 10 MVA ( obciążony na poziomie 52 % ), Transformator 2 – 10 MVA ( obciążony na poziomie 42 % ). Na obszarze Kuźni Raciborskiej znajduje się istniejąca jednotorowa linia napowietrzna 110 kV relacji Kuźnia Raciborska – Rydułtowy. Przedmiotowa linia bierze czynny udział w gospodarce energetycznej gminy, ponieważ zasila GPZ 110/15 kV „Kuźnia Raciborska”, który to z kolei poprzez sieć SN 15 kV zasila stacje transformatorowe SN/nN. Jakość dostarczanej energii elektrycznej jest dobra, a pewność zasilania i standard obsługi większości odbiorców zadowalający.

### 3.6 Obiekty zabytkowe i pomniki przyrody

W centrum wsi znajduje się murowana, neogotycka kaplica św. Jana Nepomucena z ok. 1900 r. Wejście i okna zamknięte są półkoliście, w narożnikach fasady głównej lizeny przechodzące w sterczyny. Szczyt zwieńczony jest przepartą wieżyczką z dzwonkiem. Wewnątrz znajduje się współczesny ołtarzyk z figurami: Jezusa Chrystusa, Matki Boskiej, św. Józefa i św. Jana Nepomucena. Obok kaplicy stoi drewniany krzyż.

Przy ul. Szkolnej 8 umiejscowiona jest murowana z kamieni domkowa kaplica Matki Boskiej, wzniesiona w 1920 r., którą malowniczo porasta bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.). Krzyż kamienny z 1930 r. stoi przy skrzyżowaniu ul. Nowej z ul. Leśną. Na krzyżu



Zdjęcie 1. Kaplica św. Jana Nepomucena

widnieje wezwanie: „przechodzących uprasza się o modlitwę za poległych i zagubionych z Budzisk.” Przy ul. Polnej 19 znajduje się współczesny krzyż Boża Męka. Przy ul. Szkolnej 17a ustawiona jest przeszklona szafkowa kaplica na słupku. Wewnątrz znajduje się obraz Matki Boskiej. Przy ul. Fabrycznej 6 stoi najstarszy krzyż w Budziskach – kamienna Boża Męka z 1874 roku. Przy ul. Fabrycznej 2 mieści się najstarszy dom w Budziskach. Jest to murowana chałupa parterowa z użytkowym poddaszem, z sienią na przestrzał, nakryta dachem dwuspadowym. Pochodzi z końca XIX wieku. Przy ul. Szkolnej 14a znajduje się okazały budynek dawnego Domu Nauczyciela, wzniesiony na początku XX wieku. W tym domu w okresie II wojny światowej funkcjonował szpital wojskowy.



Zdjęcie 2. Szkoła w Budziskach

Budynek szkoły znajduje się przy ul. Szkolnej 14. W jego ścianę wmurowano tablicę upamiętniającą działalność polskiej szkoły mniejszościowej w latach 1923-1933. Tablicę odsłonięto w 1960 roku. Na podwórzu szkoły przy ogrodzeniu rośnie morwa biała (*Morus alba* L.) o podwójnym pniu. Obwody pni sięgają 130 cm w pierśnicy. Na betonowym słupie przy ul. Szkolnej 26 znajduje się gniazdo bociana białego. Przez miejscowość prowadzi Szlak Cystersów z Turza do Dziergowic.

### 3.7 Fauna i flora

Wieś leży na terenie największego parku krajobrazowego w województwie śląskim „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, utworzonego w 1993 roku a słynącego ze swojej przebogatej fauny i flory, do której zalicza się liczne gatunki chronionych roślin oraz zwierząt. Budziska to okolica niemal bezleśna – lasy oraz grunty leśne zajmują nieco ponad 2 ha powierzchni. Na północ od wsi znajduje się niewielkie wzniesienie, porośnięte lasem mieszanym zwane Frosową Górką. Mimo to świat zwierzęcy jest bogaty, można spotkać tu takie ssaki jak jelenie, sarny, dziki, lisy czy kuny. Na obszarze lasów Nadleśnictwa Rudy Raciborskie zwierzyną łowną opiekuje się i organizuje polowania Koło Łowieckie „Odyniec”. Na południe od Budzisk płynie rzeka Ruda, uchodząca do Odry w sąsiednim Turzu, stanowiąca idealne warunki swobodnego przemieszczania się i życia różnych gatunków ptactwa.

### 3.8 Turystyka i rekreacja

Okolice gminy Kuźnia Raciborska są nietypowym, jak na warunki województwa śląskiego, cichym i czystym terenem. Dzięki temu, iż leży ona nad rzeką Rudą i otoczona jest zewsząd lasami (park krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich) staje się coraz bardziej ciekawym terenem dla turystów oraz świetnym miejscem na odpoczynek i rekreację. Przez teren gminy przebiega kilka szlaków turystycznych. Trasą historycznego przemarszu wojsk króla Jana III Sobieskiego w 1683 r. na odsiecz Wiednia biegnie czerwono znakowany "*Szlak Husarii Polskiej*" z Będzina przez Bytom, Piekary Śląskie, Tarnowskie Góry, Gliwice, Rudy, Racibórz do Krzanowic. Na terenie gminy Kuźnia Raciborska szlak prowadzi ścieżkami leśnymi z Białego Dworu przez park w Rudach, obok leśniczówki Wildek w Rudzie Kozielskiej i opuszcza gminę za leśniczówką Krasiejów w Jankowicach (ok. 13 km).

Przez nadodrzańskie miejscowości, w tym również przez Budziska, prowadzi żółto znakowany "*Szlak Polskich Szkół Mniejszościowych*". Został on wytyczony w 1985 r. i prowadzi z Chałupek przez Racibórz, Turze, Cisek do Bierawy. Łączy miejscowości, w których w latach międzywojennych działały polskie szkoły mniejszościowe. Na terenie gminy szlak wiedzie ścieżkami polnymi przez Turze, Budziska i Rudę do przeprawy promowej na Odrze (ok. 8 km). Na obszarze Gminy wytyczono kilka szlaków, będących jednocześnie ścieżkami rowerowymi.



### 3.9 Infrastruktura oświatowo-kulturalna

Zdobywanie wiedzy na terenie miejscowości Budziska możliwe jest na poziomie przedszkolnym i podstawowym. W Budziskach funkcjonuje od 1 września 2008 r. Społeczne Przedszkole prowadzone przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Budziska. Przedszkole mieści się w budynku Społecznej Szkoły Podstawowej przy ulicy Szkolnej 14. Do przedszkola uczęszczają dzieci w przedziale wiekowym 3-6 lat. Placówka cechuje się dobrym, dostosowanym do potrzeb i wieku dzieci, wyposażeniem. Wszystkie pomieszczenia rozmieszczone są na poziomie parteru. Sala zabaw jest duża i bardzo słoneczna. Przedszkole posiada własną łazienkę i zaplecze kuchenne. Całość budynku jest ogrodzona, natomiast za budynkiem mieści się plac zabaw dla dzieci z atestowanymi urządzeniami do zabawy oraz piaskownicą.

Szkoła Podstawowa w Budziskach posiada 85-letnią historię. Powstała z inicjatywy rodziców czujących się polskimi Ślązakami. Pomogły im koła samokształceniowe i śpiewacze, zorganizowane przez Dom Narodowy „Strzecha” w Raciborzu. Po wojnie szkołę prowadzili: Józef Kuliński, Antoni Biliński, Zofia Bilińska, Reinhold Szarf, Henryk Pawłowski oraz do końca funkcjonowania szkoły i przedszkola prowadzonego przez Gminę Kuźnia Raciborska Tadeusz Magdziak.

Największym sukcesem ostatnich lat jest fakt, że nieduża, przyjazna i bezpieczna szkoła nadal będzie kształcić i wychowywać młodych ludzi w miejscu zamieszkania. Przyczynili się do tego rodzice, powołując do życia Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Budziska, którego głównymi celami jest prowadzenie społecznej szkoły i społecznego przedszkola. Funkcję prezesa pełni Irena Kowol, wiceprezesa Andrzej Pawłowski. 1 września 2008 r. w dniu uroczystego otwarcia Społecznej Szkoły Podstawowej i Społecznego Przedszkola rozpoczął się nowy etap funkcjonowania placówki. Społeczna Szkoła zatrudnia 13 nauczycieli.

Szkoła organizuje wiele zajęć pozalekcyjnych między innymi: treningi piłki nożnej, aerobik, zajęcia wokalnno-muzyczne. Organizowane są wyjazdy na basen oraz wiele innych ciekawych form spędzania czasu wolnego. Do dyspozycji uczniów znajduje się nowoczesna sala komputerowa z dostępem do Internetu oraz sala gimnastyczna. Obecnie w Społecznej Szkole Podstawowej kształcą się 61 uczniów w klasach I-VI. Największymi sukcesami uczniów w Budziskach były wielokrotne zwycięstwa na etapie gminnym, powiatowym i wojewódzkim w ogólnopolskim Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. W 2007 r. szkolna drużyna z Budzisk zajęła I miejsce w województwie oraz VI w finale ogólnopolskim tego Turnieju. W roku 2008 zajęła drużynowo III miejsce w województwie śląskim. Uczniowie zajmowali również I miejsca na szczeblu wojewódzkim w olimpiadzie języka niemieckiego oraz konkursie historycznym.

Zinstytucjonalizowaną formę działalności kulturalnej gmina Kuźnia Raciborska rozpoczęła w 1980 r. Wówczas to Rada Narodowa Gminy Uchwałą Nr XII/57/80 z dnia 8 maja 1980 r.

powołała do życia Miejski Ośrodek Kultury, który obecnie działa pod nazwą Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. MOKSiR jest instytucją kultury prowadzącą swą działalność na terenie całej gminy. Posiada osobowość prawną, samodzielnie zarządza powierzonym mu majątkiem i prowadzi gospodarkę finansową na zasadach właściwych dla instytucji kultury w ramach posiadanych środków oraz w oparciu o plan działalności. Siedzibą MOKSiR jest Dom Kultury w Kuźni Raciborskiej.

Działalność kulturalna prowadzona jest w Domu Kultury w Kuźni Raciborskiej, oraz w świetlicach wiejskich w:

- **Budziskach,**
- Turzu,
- Siedliskach,
- Rudzie Kozielskiej,
- Rudach,
- Rudzie
- Jankowicach,

W 2009 do struktury organizacyjnej MOKSiR dołączono zabytkową stację kolei wąskotorowej w Rudach.

Podstawowym celem MOKSiR jest zaspakajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych społeczeństwa całej gminy. W Budziskach działalność kulturalna prowadzona jest od początku lat 90-tych. Obecnie świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych, a w razie potrzeb również w soboty i niedziele. Prowadzone są tam zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży zgodne z zainteresowaniami i potrzebami uczestników. Ponadto instruktor świetlicy współpracuje z organizacjami działającymi na terenie wsi oraz bierze czynny udział w różnego rodzaju działaniach mających na celu integrację społeczności lokalnej, np. organizacja festynów, zabaw, spotkań itp. W sezonie prowadzone są dla dzieci „Akcja Lato” i „Akcja Zima”, a liczne imprezy kulturalne przyciągają do świetlicy nie tylko mieszkańców Budzisk.

### **3.10 Aktywność społeczności lokalnej**

W Budziskach prężnie działa kilka organizacji społecznych, świadczących o dużej aktywności mieszkańców miejscowości: Klub Seniora, Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Budziska, Towarzystwo Społeczno- Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego - DFK.

### **Klub Seniora**

Tradycje klubu sięgają roku 2003, gdy powstał oddział Związku Emerytów i Rencistów, przekształcony w roku 2008 w Klub Seniora. Obecnie klub zrzesza 80 członków, a przeciętna wieku to 65 lat. Organizowane są spotkania z seniorami z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Matki, Dnia Seniora. Na spotkania te zapraszani są przedstawiciele władz lokalnych, zaś dzieci ze szkoły podstawowej, przygotowują program artystyczny. Miejscem spotkań jest świetlica wiejska w Budziskach.

### **Ochotnicza Straż Pożarna**

Ochotnicza Straż Pożarna w Budziskach ma długie tradycje, sięgające roku 1922. Należy do niej 23 członków, średnia wieku to 30 lat. Jest jedną z dziewięciu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w gminie. Wszystkie jednostki wchodzi w skład Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Celem działania OSP jest przede wszystkim walka z pożarami, likwidacja skutków klęsk żywiołowych, ale także organizowanie różnych imprez kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców. Jednostka bierze również udział w zabezpieczaniu imprez zarówno na szczeblu sołectwa jak i gminy.

### **Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Budziska**

Stowarzyszenie zostało założone 6 lipca 2006 r. przez nauczycieli szkoły podstawowej, rodziców, mieszkańców Budzisk. Powstało w związku z zamiarem obniżenia stopnia organizacji szkoły do klas I-III przez władze samorządowe. Od 1 września 2008 r. Stowarzyszenie prowadzi Społeczną Szkołę Podstawową oraz Społeczne Przedszkole. Do tych dwóch placówek uczęszcza 84 dzieci z Budzisk, Rudy i Turza.

Ponadto Stowarzyszenie zajmuje się inną działalnością kulturalno-oświatową. Organizuje imprezy dla dzieci i rodziców, np. z okazji Dnia Dziecka, św. Marcina, Jasełka, zabawy taneczne. Piszemy projekty w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Obecnie liczy 38 członków, średnia wieku to 36 lat.

### **Towarzystwo Społeczno Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego – DFK**

Organizacja ta została założona 14 lutego 1990 r. Liczy obecnie 88 członków, a przeciętna wieku to 60 lat. Dla członków DFK organizowane są spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki i Ojca, Spotkania Adwentowe, a dla dzieci spotkania ze św. Mikołajem oraz Dzień Dziecka.

#### **4. Ocena mocnych i słabych stron**

Analiza SWOT ( mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń) jest kompleksową metodą służącą do badania zarówno czynników wewnętrznych bezpośrednio związanych z organizacją dla której opracowany jest projekt, jak i czynników zewnętrznych, które z jednej strony tworzą szanse dla powodzenia projektu, ale generują także zagrożenia. Metoda ta kładzie nacisk na prognozowanie rozwoju zarówno organizacji, jak i projektu na podstawie wykorzystania potencjału wewnętrznego i szans w otoczeniu oraz minimalizowania bądź eliminowania zagrożeń.

##### **4.1. Mocne strony**

- Przenikanie się kultury polskiej, śląskiej i niemieckiej,
- Nieliczna już na wsiach baza oświatowa w postaci Społecznej Szkoły Podstawowej i Społecznego Przedszkola,
- Baza dla prowadzenia działalności kulturalnej - świetlica wiejska z zapleczem kuchennym,
- Wieloletnie tradycje działalności różnych kółek samokształceniowych, śpiewaczych, czy sportowych,
- Bliskość terenów leśnych, doliny Odry dających możliwość odpoczynku, rekreacji, turystyki rowerowej i pieszej,
- Położenie na skraju Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (od 1993r.),
- Strona internetowa Społecznej Szkoły Podstawowej w Budziskach, informująca o lokalnych, bieżących sprawach,
- Kilka ciekawych zabytków, godnych pokazania turystom, jak: neogotycka kapliczka św. Jana Nepomucena, budynek z XIX wieku,
- Położenie na granicy dwóch województw śląskiego i opolskiego,
- Położenie na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych, sprzyjające turystyce rowerowej i pieszej,
- Sieć wodociągowa, sieć internetowa radiowa i telefoniczna, powszechny dostęp do telefonów,
- Kilkusetmetrowa odległość od miasta Kuźnia Raciborska,
- Stosunkowo niewielka odległość od większych miast (Racibórz, Rybnik),
- Stale wzrastająca liczba mieszkańców wsi, stabilna sytuacja demograficzna,
- Duża aktywność młodych ludzi,
- Ciekawa fauna i flora miejscowości,
- Położenie geograficzne stosunkowo blisko granicy państw Polski i Republiki Czeskiej.

#### **4.2. Słabe strony**

- Brak ścieżek rowerowych,
- Stale pogarszający się stan infrastruktury drogowej i brak wystarczających środków na prace remontowo- modernizacyjne,
- Brak obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- Mała funkcjonalność budynku świetlicy wiejskiej (jedna średniej wielkości sala, na której organizowane są niemal wszystkie spotkania czy imprezy),
- Brak odpowiedniego miejsca, które by spełniało funkcje centrum miejscowości,
- Brak kanalizacji,
- Brak chodników na części ulic, co w znacznym stopniu pogarsza bezpieczeństwo pieszych,
- Przerwanie ciągłości tradycji uprawiania sportu (upadek klubu sportowego),
- Znikoma promocja miejscowości w skali gminy i powiatu,
- Niewystarczające środki finansowe na realizację większych inwestycji.

#### **4.3. Szanse**

- Środki unijne na rozwój obszarów wiejskich oraz wszelkie dodatkowe źródła dofinansowania pomysłów dotyczących poprawy jakości życia na obszarach wiejskich.
- Popyt na ustronne, ekologiczne tereny do zamieszkania stałego i sezonowego.
- Wzrost informatyzacji społeczeństwa – zwiększony dostęp do Internetu.
- Wzrost zainteresowania turystyką wiejską wśród turystów krajowych i zagranicznych,
- Zachowanie tożsamości kulturowej Śląska, kultywowanie tradycji – możliwość ekspozycji walorów.
- Sąsiedztwo Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Rud Wielkich i bliska odległość od samych Rud - miejsca atrakcyjnego turystycznie, jako możliwość współpracy miejscowości.
- Położenie geograficzne na granicy województw: śląskiego i opolskiego.
- Szansa współpracy Polsko – Czeskiej wymiany kulturalnej i turystycznej.
- Bliskość rzek: Odry i Rudy – szansa na rozwój szlaków wzdłuż tych rzek.
- Zbiornik wodny powstały na terenie Kopalni Piasku Ruda (Heidelberg Cement Group)
- Działalność licznych organizacji: , SRWB, OSP, DFK, KLUB SENIORA
- Wzrost liczby ludności.
- Doświadczenie demokracji zachodnich u powracających zza granicy.
- Położenie na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych, sprzyjające rozwojowi turystyki i ścieżek rowerowych.

#### **4.4. Zagrożenia**

- Brak wystarczających środków finansowych, które nie zabezpieczają potrzeb mieszkańców i m.in. bieżącego utrzymania dróg, parku, placu zabaw
- Czasowe i stałe wyjazdy za granicę spowodowane brakiem pracy, perspektyw, czy nawet pożytecznego spędzenia wolnego czasu
- Ograniczona możliwość aktywnego i sportowego stylu życia ze względu na brak bazy sportowej i rekreacyjnej, co wiąże się z nieuchronnym wzrostem wandalizmu i zachowań subkulturowych i nasileniem spadku kondycji zdrowotnej społeczeństwa
- Wzrost liczby osób wykluczonych społecznie
- Zaostrzenie polaryzacji grup społecznych: starszych i młodzieży
- Wyhamowanie inicjatyw społecznych, które powoli pojawiają się w coraz szerszych grupach społecznych i organizacyjnych

### **5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną do roku 2017**

#### **5.1. Cel główny oraz kierunki rozwoju miejscowości**

Wizja Budzisk jaka rodzi się na bazie inwentaryzacji zasobów i oczekiwań mieszkańców jest następująca :

**Budziska nowoczesnym sołectwem, w którym chroni się wartości środowiska naturalnego i krajobrazu, szanuje i eksponuje dziedzictwo historyczne, podejmuje inicjatywy lokalne aktywizujące mieszkańców, a także dba o przestrzeń publiczną (park, boisko, skwery), prywatną ( przydomowe ogródki), sport i rekreację.**

Cel główny jaki wynika z powyższej wizji to stworzenie sołectwa ekologicznego, z rozwiniętym zapleczem sportowo- rekreacyjnym.

Cel strategiczny obejmuje:

- ochronę wartości środowiska naturalnego,
- podniesienie standardu życia mieszkańców,
- propagowanie wartości historycznych i kulturowych,
- stworzenie bazy sportowo- rekreacyjnej.

## 5.2. Projekty kluczowe planowane do realizacji w latach 2011-2017

LP	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Okres realizacji
1.	Boisko – utworzenie centrum sportowo rekreacyjnego tj. rewitalizacja płyty boiskowej, utworzenie boiska do piłki nożnej, siatkowej, tenisa, oraz skoczni w dal. Wybudowanie wiaty drewnianej przeznaczonej na spotkania dla mieszkańców. Ogrodzenie, oświetlenie, ławki.	567.900	2011-2012
2	Park - wymiana urządzeń zabawowych, zadaszenie sceny.	40.000	2010
3	Remiza OSP- dobudowa pomieszczeń sanitarno-magazynowych.	150.000	2011
4	Zbiornik wodny – rewitalizacja , wyczyszczenie	30.000	2011
5	Kanalizacja	6000.0000	2013
6	Wymiana przyłączy energetycznych od słupów do budynków na samonośne	150.000	2012
7	Remont dróg gminnych tj. ul. Leśna, Główna, Frosowa, Fabryczna	250.000	2011
8.	Wybudowanie chodników- ul. Główna, Wolności	150.000	2011-2012

**Tabela.3 Projekty kluczowe do realizacji w latach 2011-2017**

## 6. Opis zadania głównego



**Zdjęcie 3. Boisko przy ul. Fabrycznej**

spełnia wymogów technicznych i estetycznych, zatem konieczna jest jego renowacja i modernizacja. Aby były spełnione podstawowe warunki do uprawiania sportu i rekreacji, konieczna jest rewitalizacja płyty boiska, oraz utworzenie dodatkowych boisk do piłki siatkowej oraz do tenisa ziemnego. Wiata drewniana zapewni dobre warunki do spotkań mieszkańców. Oświetlenie, ogrodzenie, ławki, obsadzenie terenu drzewami zapewnią funkcjonalność oraz podniosą walory estetyczne terenu. Będzie to miejsce wypoczynku i spotkań, imprez plenerowych integrujących społeczność lokalną oraz wizytówka miejscowości.

Celem przedsięwzięcia jest utworzenie bazy rekreacyjno - sportowej na płycie boiska oraz podniesienie walorów estetycznych terenu, zlokalizowanego w pobliżu parku, oraz remizy OSP przy ulicy Fabrycznej. Obecne boisko to teren w postaci polany, na której odbywają się festyny, dodatkowo młodzież wykorzystuje go jako miejsce do gry w piłkę nożną. Mimo tak istotnego położenia i znaczenia, boisko w obecnym stanie nie

### 6.1. Cele zadania głównego

Boisko powinno być miejscem :

- Funkcjonalnym
- Estetycznym
- Bezpiecznym
- Atrakcyjnym dla mieszkańców

### 6.2. Zakres robót

- Wykonanie boiska do piłki nożnej, do siatkówki, do tenisa
- Wykonanie skoczni do skoku w dal
- Wybudowanie zadanej wiaty drewnianej
- Ogrodzenie lub obsadzenie krzewami
- Wykonanie oświetlenia
- Ławki, kosze



### 6.3. Szacunkowy koszt planowanego zadania głównego

Lp	Nazwa fazy-zadanie	Koszt netto	Koszt brutto
1	Boisko do piłki nożnej powierzchnia ok.6000 mkw.	147.000	180.000
2	Boisko do siatkówki plażowej powierzchnia 162 mkw.	27.000	32.000
3	Kort tenisowy powierzchnia 670 mkw.	85.000	103.000
4	Skocznia w dal	12.000	15.000
5	Wiata drewniana powierzchnia 200 mkw.	107.000	130.000
6	Oświetlenie 6 punktów świetlnych	24.000	30.000
7	Ogrodzenie z krzewów naturalnych, ławki , kosze	41.000	50.000
	RAZEM	443.000	540.000

**Tabela 4. Szacunkowe koszty zadania głównego**

### 7. Plan finansowy

Biorąc pod uwagę fakt, że gmina Kuźnia Raciborska nie jest w stanie zapewnić całości środków własnych na realizację zadania głównego, a także to, że w Budziskach brak jest zaplecza sportowo-rekreacyjnego, podjęto decyzję o aplikowaniu w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Proponowane zadanie główne wpisuje się w założenia Osi 3 Programu – *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej , działanie Odnowa i Rozwój Wsi* .Działanie to będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych w zakresie sportu rekreacji mieszkańców wsi. Realizacja tego zadania umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej , stworzy warunki do czynnego uprawiania sportu i rekreacji , przyczyni się również do promocji tej miejscowości. Poziom pomocy finansowej z EFROW wynosi maksymalnie 75% kosztów kwalifikowanych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 25% kosztów kwalifikowanych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta, jednak maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w ramach jednej miejscowości wynosi 500 000 zł( 128080,30 euro). Montaż finansowy dla projektu przedstawia poniższa tabela.

Źródła finansowania	Koszty kwalifikowalne	Koszty kwalifikowalne w %
Środki EFROW		
Wkład własny gminy		
Ogółem		

**Tabela 5. Możliwy montaż finansowy projektu ( do wpisania po ustaleniu)**

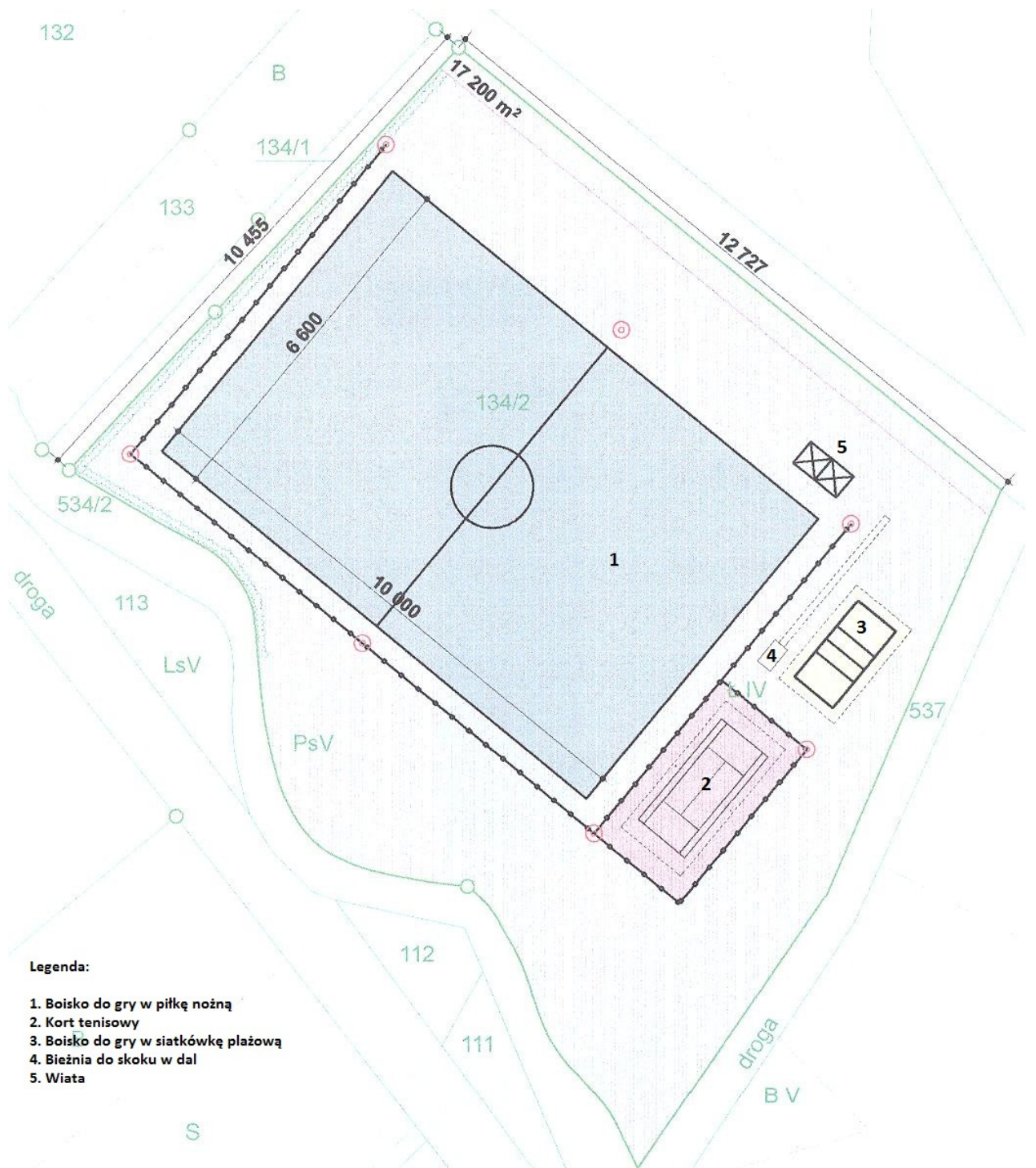
## 8. Harmonogram realizacji zadania głównego

Przewidywany harmonogram całości inwestycji obejmuje lata 2010-2012 i składa się z następujących etapów:

- 1- opracowanie Planu Odnowy Miejscowości
- 2- złożenie i ocena wniosku aplikacyjnego
- 3- podpisanie umowy o dofinansowanie
- 4- procedury przetargowe
- 5- wybór wykonawcy
- 6- wykonanie zadania
- 7- rozliczenie zadania

ROK	2010				2011				2012				
	Kwartał	1.Kw.	2.Kw.	3.Kw.	4.Kw.	1.Kw.	2.Kw.	3.Kw.	4.Kw.	1.Kw.	2.Kw.	3.Kw.	4.Kw.
Oprac. Planu Odnowy Miejscowości													
Złożenie i ocena wniosku aplik.													
Podpisanie umowy o dofinansowanie													
Procedury przetargowe													
Wybór wykonawcy													
Wykonanie zadania													
Rozliczenie zadania													

**Tabela 6. Harmonogram realizacji zadania głównego**



**Rysunek 1. Szkic koncepcyjny zadania głównego**

## 9. Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Świetlica wiejska , oraz boisko są to obiekty o szczególnym znaczeniu dla społeczności lokalnej . Te dwa miejsca sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych oraz służą zaspokojeniu potrzeb środowiskowych mieszkańców. Pełnią rolę integracyjną dla społeczności sołectwa Budziska. W świetlicy odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży , spotkania mieszkańców , zebrania wiejskie . Odbywają się tam wszystkie imprezy artystyczne , oraz zabawy organizowane dla mieszkańców Budzisk oraz okolicznych sołectw. Swoją bazę lokalową mają tam organizacje społeczne, które działają w Budziskach.



Zdjęcie 4. Świetlica wiejska przy ul. Wolności

Boisko, jest położone na terenie o powierzchni ok.1ha. Jest to teren ogólnodostępny, z nawierzchnią trawiastą. Ze względu na swoje położenie jest ono uzupełnieniem tej bazy. Organizowane są tam festyny , dożynki . Młodzież wykorzystuje w sezonie letnim ten teren do gry w piłkę nożną .



Zdjęcie 5. Boisko przy ul. Fabrycznej

## **10. Spis tabel, wykresów, zdjęć i rysunków**

### **Spis tabel**

Tabela 1. Liczba urodzeń w gminie w rozbiciu na poszczególne miejscowości w latach 2002-2009.....	10
Tabela 2. Liczba zgonów w Budziskach w latach 2002-2009.....	10
Tabela 3. Projekty kluczowe do realizacji w latach 2011-2017.....	23
Tabela 4. Szacunkowe koszty zadania głównego.....	25
Tabela 5. Możliwy montaż finansowy projektu ( do wpisania po ustaleniu).....	25
Tabela 6. Harmonogram realizacji zadania głównego ( do wykonania po ustaleniu terminów ).....	26

### **Spis wykresów**

Wykres 1. Liczba ludności Budzisk w latach 1998-2009.....	9
Wykres 2. Liczba mieszkańców Budzisk na tle gminy Kuźnia Raciborska na koniec 2009r.....	9

### **Spis zdjęć**

Zdjęcie 1. Kaplica św. Jana Nepomucena.....	15
Zdjęcie 2. Szkoła w Budziskach.....	15
Zdjęcie 3. Boisko przy ul. Fabrycznej.....	24
Zdjęcie 4. Świetlica wiejska przy ul. Wolności.....	28
Zdjęcie 5. Boisko przy ul. Fabrycznej.....	28

### **Spis rysunków**

Rysunek 1. Szkic koncepcyjny zadania głównego .....	15
-----------------------------------------------------	----

## 11. Wykaz wykorzystanych materiałów

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania **Odnowa i rozwój wsi** objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kuźnia Raciborska
- Strategia Rozwoju Gminy Kuźnia Raciborska
- Broszura **Kuźnia Raciborska**, Wydawca: Wydawnictwo i Agencja Informacyjna "WAW" Grzegorz Wawoczny, 2004r.
- Z SERCA ŚLĄSKICH LASÓW, Wydawca: Wydawnictwo i Agencja Informacyjna "WAW" Grzegorz Wawoczny, 2007r.
- Przewodnik po trasach rowerowych Subregionu Zachodniego, Wydawca: Związek Subregion Zachodniego, 2007r.
- Aleksander Żukowski, Aleksandra Matuszczyk-Kotulska – Szlakami Zielonego Śląska, Wydawca: Agencja Reklamowo-Wydawnicza "Vectra"